

Anteckningar

Finska som främmande språk 1A

(FAA110)

Fredrik Bergelv

Vårterminen 2026

0) Introduktionsmöte (15-1-2026) *Laura Lunnevuori*

- Som främmande språk: I A, I B, II A, II B, III. Fortsättningskursen I B går i höst.
- Två delkurser:
 - 7,5 hp - Språkkunskap (grammatik).
 - Skriftlig tentamen (A-F)
 - 7,5 hp - Muntliga och skriftliga språkfärdigheter (personliga förhållanden och vardagliga situationer)
 - Skriftlig tenta (A-F)
 - Individuellt muntligt prov (U-G)
- Lexin är en bra ordbok - <https://lexin.nada.kth.se/lexin/>

1) Föreläsning (19-1-2026) *Kirsi Kohtala-Ghane*

- Använtbara tjänster: Selskosamat, Ylen selkouutiset
- Språkkunskap 1: sanaluokat, ääntäminen, puhekieli, kirjakieli
 - Fonologi (ljud) < Morfologi (ordböning) < Syntax (satslära) < Semantik (betydelse) < Pragmatik (kontext)
 - Fonologi: Vokoaler och konsonanter, diftonger, vokalhormani, stavelsegränser, stadieväxling
 - Morfologi: Substantiv, adjetiv, pronomen, räkneord, verb, oböjliga ord
 - Syntax: Satstyper (Frågesatser, Trasnitivia, Äger), Satsdelar (Predikat, subjekt, objekt, predikativ, adverbial, attribut)

- Ordklasser (Sanalukot): Nomen (Kasus/ nomen), Verb (person, tempus, modus) och Objektiga ord
 - Nomen: substantiv (nainen, maa, apteekki)
 - Adjektiv: (hauska, tylsempi *tråkigare*, pelottavin *läskigast*)
 - Pronomen: Hän
 - Räkeord: Eks, kaks, kolm, neljä,
- Boktäver: A, E, I, O, U, Y Ä, Ö (Å), (B), (C), D, E, (F), G, H, I, J, K, L, M, N, P, (Q), R, S, T, V, (W), (X), (Z)
 - Notera skillnad A är [aa] men uttalas /a/.
 - O → Å
 - U → HQS
 - E → MER
 - Ä → HÄR
- Längd på ljud: tuli (eld), tuuli (wind), tulli (ful)
- Notera att ord med nk är /ng/ och när ordet blir längre blir det ng (kaupunki → kaupungissa)
- Övning dittonger

1. Aika	7. Keino (sätt, medel)	13. Koyha (fattig)
2. Koulu	8. Tuoli (stol)	14. Syön (nål)
3. Sydä (äta)	9. Kaunis	15. Neula (näl)
4. Uida (siimma)	10. Käyde	16. Kieli
5. Äiti	11. Huikan (lite grann)	17. Hyi
6. Öisin (på närtorna)	12. Tauku	18. Koira

- Stavelsegränsen ligger alltid mellan två konstanter
- Huvudtrycket ligger alltid på första stavelsen
- Hälsningar:
 - Mitää kuulu? – Hyvä!
 - Miten menee? – Hyvin!
- Mål med att lära mig finska:
 - Prata med släkt (Minulla on sukulaisia ja puoliso Suomessa)
 - Kunna bo i Finland
 - Kunna prata finska om man skaffar barn i framtiden
- Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsimän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen, -toista, -tä
- Olen *kaksikummentaeljä vuotias*.
- Opiskelen suomea, koska minulla on suomenkielinen puoliso ja minä Tykkää Suomesta.

1) Föreläsning (20-1-2026) Hannele Halberg

- Kasus uttrycker nomen (roll i satsen).
- Finskan har 15 kasus
- Talo-ssa (I huset)
- Talo-ssa-ni (I mitt hus)
- Talo-ssa-ni-kin (Även i mitt hus)
- Talo-ssa-ni-kin-ko (Även i mitt hus?) bekräftande tilläggandelse
- A- & U-nomen (substantiv, pronomen, räkeord)
- Nomen som slutar på a/ä, o/ö, u/y
 - genetiv -n → talon (talons kattos tak)
 - partitiv -a → kirja (luen kirja / jag läser boken)
 - inessiv -ssa → koulussa (olen koulussa / jag är i skolan)

2) Föreläsning (26-1-2026) Kirsi Kohtala-Ghane

Verbbojning				
Riksspråk	Talsräk	Olla	Olla (talspråk)	Olla (Pohjanmaa)
Minä	Me	Minä olen	Mä oon	Moon
Sinä	Sä	Sinä olet	Sä oot	Soot
Hän	Se	Hän on	Se on	
Me	Me	Me olleme	Me olla	
Te	Te	Te olette	Te ootte	
He	Nä	He ovat	Nä on	

Presens	Imperfekti	Imperfekti puhekieli
Minä olen	Minä olin	Mä olin
Sinä olet	Sinä olit	Sä olit
Hän on	Hän oli	Se oli
Me olemme	Me olleme	Me olla
Te olette	Te olette	Te ootte
He ovat	He ovat	Ne olli

- Korta/ långa vokalaer (lyhyt / pitkä)

Vokalharmoni: Hur kan vokaler kombineras?

- I ett ord: A, O, U eller Ä, Ö, Y, men alltid E, I
- Bakre, främre, neutrala
- Om neutrala ord, använd främre. Annars håll dig i samma
- Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa
- o

Sanatypit (ordtyper): Gundform (nominativ), stam, singular partitiv

- Delas in i vokalslutna ord eller konsonantslutna ord

Nomenbörjan:

- A- O- & U-nominat
- Nomen som utstar på a/ä, o/ö, u/y (kirja, talo, koulu, kesä, särö, hylly)
- genetiv → talon (talons kattos tak)
- partitiv → kirja (luen kirja / jag läser boken)
- inessiv -ssa → koulussa (olen koulussa / jag är i skolan)
- ssa (vokalharmoni)
-

Kasussystemet (sijamuoto): Kasus uttrycker ordets roll i en sats.

- Finner 15 stycken. Men flera andra finns.

- Mer info på sida 155 i boken

Exempel:

- Talo-ssa (I huset)
- Talo-ssa-ni (I mitt hus)
- Talo-ssa-ni-kin (Även i mitt hus)
- Talo-ssa-ni-kin-ko (Även i mitt hus?)
- Talo-ssa-ni-kin-ko-han (Även i mitt hus ju?) bekräftande tilläggandelse

Namn på kasus	När som används	Ändelse	Exempel
Nominativ	grundformen	-n	Kylän = byns.
Genetiv	ägande	-t	
Akkusativ	markera objektiv		
Partitiv	används vid ämnesord	-a/-ä, -(t)a/(t)ä	
Inessiv	i något	-ssa, -ssä	
Elativ	rikting ur något		
Illativ	in i något		
Adessiv	befintlighet på		
Ablativ	rikting från	-ta, -itä	
Allativ	rikting till		
Essiv	om svenska ordet "som"		
Translativ	börjer (ändras)		
Abessiv	utan något,		
Komitativ	används med "sin/sina"		
Instruktiv	uttrycker ett sätt		

Notera: Telefonnummer om man inte hittar salen: 0734449950

Räkeord:

- Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsimän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen, -toista, -tä, -sata, -tuhat

Veckodagar:

- Maanantai, tiistai, kesvikko, torstai, perjantai, lauantai, sunnuntai

- na (på måndag)

- Vikonloppu, akpäivä, vapaapäivä

Matte tecken: Paljonko on? + plus, - minus, x kertaa, = on

Nekande ord: Minä en ole, Sinä en ole, Hän, ei ole, Me emme ole, Te ette ole, He eivät ole

Nomen: Nomen med grundform på -o, -ö, -y, -u, (-a, -ä):

- Om slutar på o, -ö, -y, -u
 - +n (genetiv), koulun = skolans
 - +A (parativ), kylää - obestämd mängd, pågående handling
 - +sA (inessiv), talossa = i huset
 - +ita (ablativ), pöydältä = från bordet
- Om slutar på -a, -ä böjs likadant, men annurlunda i pluralis

3) Föreläsning (2-2-2026) Kirsi Kohtala-Ghane

- Minä olen Fredrik, minä olen opiskelija. Minä puhun ruotsia, englantia, ja vähän suomea ja saksaa. Minä asun Lundissa. Minä olen Ruotista. Hässä tutustua

Stadieväxling: Gäller k, p och t. Dessa växlar mellan starka och svaga stadier. Bara sista stavelsen.

- Kvantitativt stadieväxling
- kvantitativt stadieväxling
- Inga stadieväxlingar: hk, sk, st, tk
- Vanligtvis när du böjer ord ska du gå från starkt till svagt stadium

- Kauppa → kaupassa

Svaga		Starka
kk	→	k
pp	→	p
tt	→	t
k	→	-
p	→	v
t	→	d
nk	→	ng
n	→	nn
mp	→	mm
lt	→	l
rt	→	rr

Pronomen verbbojning:

- Tredje person kräver personpronomen

Pronomen	Tillägg	Exempel
Minä	-n	Asun
Sinä	-t	
Me	-umme	Asumme
Hän	-, V	Hän asuu
He	-vät	He asuvat
Te	-tte	Te astee

Person	Singular	Plural
1	Minä → n	Me → mme
2	Sinä → t	Te → tte
3	Hän → , V	

- Stort A → a/ä, Stort V → vokalförslängning

- Böjningstyper:

- Typ 1: slutar på vokal + A / Ä → Böjs som vanligt

- Puhua, lukea, asua, elää, rakstaa

Verbtyp	Avslut
1	-a/-ä
2	-da / dä
3	-la/-lä, -sta/-stä / -na / -nä / -ra / -rä
4	-ta / -tä
5	-ita / -itä
6	-eta / -etä

Nekande verb: mä, puhun, se puhut, se puhuu, me puhutaan, te puhutte, ne puhuu, te puhutte (annars böj enligt verbtyp 1)

Frågor:

- Oppna frågor:
 - mitä, kuka, missä
 - "Ja/Nej frågor":